

[Statsministeren.]

og flere fag. Herved tænkes det opnået, at børnene får fuld fortrolighed med benyttelse af det danske sprog, hvorved de vil få langt større mulighed for gennem læsning og ved videre uddannelse at tilegne sig kundskaber og en horisont, som de på grund af den meget begrænsede litteratur, der er oversat til grønlandsk, hidtil vanskeligt har kunnet tilegne sig.

Den bestående højskole, der er 2-årig, foreslås omdannet til en realskole, der i løbet af 4 år skulle kunne føre eleverne frem til en eksamen, der vel ikke foreløbig kan sidestilles med en dansk realeksamen, men som dog er et skridt henimod dette mål.

Også undervisningen på seminariet i Grønland foreslås forbedret, navnlig med henblik på tilvejebringelse af bedre lærerkræfter til den grønlandske skole.

Efter de grønlandske landsråds-udtrykkeligt udtalte ønske foreslås der givet hjemmel til, at der — når et passende antal børn har de dertil fornødne forudsætninger — oprettes en rent dansksproget mellemskole i Grønland. Det vil sikkert vare nogle år, inden der er basis for at oprette en sådan skole, og afgørelsen af, om tiden er inde til oprettelse af skolen, må væsentligst ligge hos skoledirektionen. Men når en sådan skole oprettes, vil de grønlandske børn have gode muligheder for i nogenlunde samme alder som deres kammerater her i landet at påbegynde videreuddannelse i Danmark.

De bestående efterskoler foreslås opretholdt indtil videre med visse ændringer, men det må antages, at efterskolerne kan nedlægges, når de dobbeltsprogede skoler er blevet almindelig udbredt i Grønland.

Iøvrigt gives der hjemmel for oprettelse af husmoderskoler og aftenskoler, som der er stærkt behov for.

Jeg skal endvidere henlede opmærksomheden på forslaget § 22, hvorefter unge grønlandere, som viser særlige evner for videre uddannelse, skal have adgang til at opnå sådan uddannelse i Danmark. Bestemmelser, der i nogen grad svarer hertil, findes også i den gældende lov om Grønlands styrelse, men muligheden for opnåelse af sådan undervisning var i princippet begrænset til elever, der ønskede at indtræde i statens tjeneste som lærere, præster eller håndværkere.

Jeg skal dernæst knytte nogle bemærkninger til *forslag til lov om sundhedsvæsenet i Grønland*.

Som et meget vigtigt led i de foranstaltninger, der er nødvendige for sygdomsbekæmpelsen i Grønland, har Grønlandskom-

missionen og sundhedsstyrelsen peget på oprettelsen af en stilling som embedslæge i Grønland. Denne læge, der altså i forslaget benævnes „embedslægen“, skal have til opgave at skaffe sig overblik over sygdomsproblemerne i Grønland og under sundhedsstyrelsens vejledning og med hjælp af de øvrige i Grønland ansatte læger iværksætte de nødvendige foranstaltninger til at give de syge hensigtsmæssig kur og pleje og til at oplyse befolkningen om de forholdsregler, der må iagttages for at undgå, at sygdomme opstår og udbredes.

Lægernes antal foreslås fastsat på finansloven, idet det efter kommissionens opfattelse gennemgående ikke vil være hensigtsmæssigt at ansætte dem som tjenestemænd, navnlig fordi de fleste læger i Grønland alligevel forlader tjenesten efter et relativt kort åremål. Forslaget er udarbejdet i overensstemmelse hermed.

Som et meget vigtigt led i tuberkulosebekæmpelsen tilsigter forslaget dernæst at give hjemmel for oprettelse af et tuberkulose-sanatorium til behandling af patienter med lungetuberkulose og et kysthospital til behandling af patienter, der lider af andre former for tuberkulose. Der påregnes til tuberkulosesanatoriet og kysthospitalet knyttet en overlæge, der i samarbejde med landslægen må lede bekæmpelsen af tuberkulosen.

Det turde være en selvfølge, at de foranstaltninger, som jeg her har nævnt, selv i forbindelse med nybygning og modernisering af sygehuse, ikke er tilstrækkelige til at tilvejebringe tilfredsstillende sundhedsforhold i Grønland, men de er efter de sagkyndiges opfattelse nødvendige for en udvikling i denne retning. Samtidig må man imidlertid regne med, at en forbedret oplysning gennem tilfredsstillende undervisning, opførelse af sunde boliger og udvikling af de grønlandske erhverv, der kan højne befolkningens økonomiske niveau, vil bidrage til en forbedring af sundhedstilstanden i landet.

Dernæst vil jeg gerne sige et par ord om *forslag til lov om Den kgl. grønlandske Handel*.

Som det vil fremgå af bemærkningerne til lovforslaget, tager dette lovforslag sigte på at tilrettelægge en organisationsform, der gør det muligt at indskrænke statshandelen i samme takt, som det private initiativ — andelsforetagender eller enkeltpersoner — kan begynde at påtage sig opgaver med henblik på den grønlandske befolknings forsyning med forbrugsgoder eller med henblik på forædling og afsætning af den grønlandske produktion.

Med hensyn til lovforslagets indhold skal